

המאור שבתורה

מעט מן האור דוטה הרבה מן החושך

לצ"נ: מו"א עטר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

שבת א' חשון התשע"ח

הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת
17:46	18:36	19:14
17:43	18:33	19:11
17:44	18:34	19:11
17:46	18:36	19:14

כל הזכויות שמורות

ניא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יובל דהאן נ"י 050-4194600

הלוואה מה היא? דאגה בלילות, וביזיון בימים.

לבי יהודה מועלים זצ"ל היה פרוש ורחוק מכל ענייני האי עלמא, הוא היה שייך לחכמי דור העבר ולא עניין אותו כלל תאוות הפרסום ומחמדי העולם המצויים בימנו, **אכילתו הייתה בקדושה** לצורך חיותו, ולמשל בעת שלפני עשרים שנה עלה לו הסוכר, הייתה הרבנית בדאגתה למצבו של הרב מכינה לו עד ליומו האחרון תפריט קבוע. ומעולם לא אמר הרב דבר ולא שאל מדוע אין מגוונת לו תפריט זה או אחר... היות וכל אכילתו הייתה קודש.

כמו מי שיש לו חולי הגוף... כן הוא בענין הנפש, צריך להתחקות על שרשה מאין בא למידה הרעה זו. כדי שידע לסור ממוקשיה עוד.

אתד מתלמידיו שחזר בתשובה והחל לדקדק במצוה קלה כבחמורה סיפר, כי בכל לילה בא אליו רבנו **מורדכי שרעבי** זצ"ל בחלומו והיה מעירו לקום וללמוד תורה. אדם זה ששמו אלישע והוא בדרגת קצין בכיר במשטרה אמר, כי רבנו חכמתו הרבה, **עודדו רבות** בקיום המצוות למרות שכל חבריו עשוהו ללעג וקלס על הפכו לבעל תשובה. ואכן תהילות להשי"ת, החזיק בתורה עד סוף ימיו.

מרן רבי עזרא זצ"ל אמר פעם לרבנו: "רק עליך אני סומך!" כשהיה רבנו נכנס לפניו, היה מכבדו בקימה מלוא קומתו, ומעולם לא הניחו **שינשק את ידו**. לילה אחד סמוך לפטירתו הקיץ משנתו ואמר לבנו: דע לך, העולם אינו מכיר עדיין **בגודלתו של חכם בן ציון!** ונרדם. לאחר זמן התעורר שוב וחזר באזניו בנו על אותן מילים...

"כח גדול נמסר בידנו להגדיל כבוד מלכותו יתברך על ידי עניית אמנו יהא שמה רבא בכל הכח הכוונה ובקול רם"

כמה חשובה כל התאמצות קלה לפני הקב"ה.

רבי אברום אהרונביץ זצ"ל שיש תמיד לקיים את רצונו אשתו. בבקשו לגרם לה נחת רוח, התרחק פמטתו קשת מדברים שעלולים לעצרה. וכך העיד תלמידו: הנה זה לעת זקנתו של הצדיק, פאשר פעם אחת בקשה ממנו רצונו, שיעשה עמה קטד ויביא מהמפלג דבר-מה הנצרך לה עמה פמטת. את השיקה שמע התלמיד, ובקש רשות לזפות במצוה ולהביא את המצרך מהתקנוני. אולם רבי אברום סרב ואמר: "לא ולא, **אני אלך** למפלת, כי עתה יש לי מצוה מאשתי, ורוצה אני לקומה בעצמי. ודע לה שיש קנה בכלל משמח את אשתו". וכך הנה, שרבי אברום בכבודו ובעצמו הלך למפלת, ואליו נלנה תלמידו, פלו משריש ומשמאה באיזו שמחה מזרזו הצדיק לגרם **נחת רוח לזוגתו**.

חובת שמירה על הילדים גם שהם בתוך היכל ה'

אתד שרצה להוציא קונטרס 'תיקונא דיוסף צדיקא **מהבן איש חי** סיפר זאת לחכם **יהודה מוצבי**, הרב שהיה **איש מעשים** התלהב מהרעיון, ושאל, מה המעכב משהבין כי ממון מעכב. השיב על אתר: קבלת את כל הוצאות ההדפסה [שהיה סך אלפי שקלים].

כ"ק אדמו"ר רבי **מנחם נחום מטשרנוביל** זצ"ל היה מוסר נפש לפדיון שבויים. פעם אחת נתפס בלילה בעיר זיטומיר ונתנהו במאסר. ביקש הרה"ק רבי **זאב וואלך מיזיטומיר** זצ"ל רשות לשהות אצלו. יום אחד נראתה לפניה אשה שראשה עטוף במספחת משי, ושאלה את רבי מנחם נחום בתמיהה: "וכי זו תורה וזה שכרה?" ענה לה רבי מנחם נחום בניחותא: **"אכן, זו תורה וזו שכרה"** הלכה האשה, ורבי זאב וואלף שאל: "מי היתה זו, ומה אמרה?" השיבו רבי מנחם נחום: "היתה זו שרה אמנו, ששאלה אותי: הלא אתה עוסק תמיד בפדיון שבויים, האם זה שכרך להיות נתון במאסר? ענית לי: אכן, כך יאה לי לשהות בבית הסוהר, **כדי שאדע ואחוש** מה גדול צערם של השבויים ואתאמץ שבעתים בפדיונם!"

נקודה למחשבה

מעשה במלך, ששלח אחד משריו, לייצג אותו אצל המלך השכן. לפני צאתו, ציווהו שלא יתערב ולא יהמר שם בשום פנים ואופן. **"אל תתפתה להמר**, ויהיה מה שיהיה!" השר נסע וייצג את מלכו בכבוד. כיבדו המלך המארח וערך סעודה בה השתתפו רבים מראשי האצולה והמלוכה. **כטוב לבם ביין**, אמר אחד משרי המלך המארח: "בואו ראו מה רבה חמלתו של המלך שבחר באדם פיקח לשר **חורף מומו הגופני!**" נפגע השר ומהה: "מה מום מצאת בי?" אמר לו: "אין זה אלא מום שבסתר, למרות שהכל יודעים על אודותיו!" נדהם השר וקרא: "הריני דורש התנצלות." היתמם הלה ואמר: "מה עלי להתנצל, הרי הכל יודעים, שיש לך **כתם לידה גדול ומכוער בגבו!**" קצף השר: "שקר אתה דובר!" אבל השר לא הרפה ודרש התנצלות לאלתר. "אם אתה מתעקש" ענה הלה "הריני מוכן להתערב עמך בעשרת אלפי דינרי זהב!" זכר השר שהמלך אסר עליו להתערב, אך במה דברים אמורים, כשהוא עלול להפסיד בהתערבות, אבל כאן הרי זו עלילה! יודע אני בבירור, כי אין עלי שום כתם לידה גדול ומכוער בגבי. עמד השר והוריד חולצתו והוכיח לכל שאין על גופו כתם. התנצל השר המארח ושקל לידו את עשרת אלפי דינרי זהב. מחיאות כפיים שנשמעו מכל עבר. כאשר שב ממסעו, סיפר למלך על עבודתו, ובין היתר **הגיש למלכו מתנה**: עשרת אלפי דינרי זהב! "מה זאת?" שאל המלך. "תשורה צנועה" ענה השר. "התערבת?" "לא אדוני המלך, אין כאן התערבות, זה היה בטוח במאה אחוזים!" וסיפר על העלילה והזממת. "אם כן, התערבת" אמר המלך "ואני צויתי עליך לבל תתערב." "אבל... הייתה זו התערבות בטוחה." "הסביר השר. "עברת על דברי" חזר המלך ואמר. "ועתה הסכת נא ושמע." החל להסביר המלך "כשנדבתי עם המלך השכן לשלוח אליו נציג מטעמי, אמר לי המלך השכן: "שלח נא ביד תשלח, רק לא שר פלוני, כי טיפש הוא!" הוא התכוון אליך, ואני מחזית **והגנתי על כבודך**. והוא ענה: הנה תראה, כי אציליה להביאו לפשוט את חולצתו, בעיצומו של משהת! לא יתכן! אמרתי, והוא הציע לי להתערב על כך בסך חמישים אלף זהובים. הבנתי שייבקשו לטמון לך פח. ועל כן הזהרתיך, כמה פעמים, לבל תתפתה להתערב בשום פנים ואופן. אבל אתה היית חכם יותר, ועברת על דברי. ועתה הלא תראה: הרווחת, עשרת אלפי דינרי זהב, אבל גרמת להפסד של חמישים אלף, ומה הרווחת? גם עברת על דברי, וגם עשיתי צחוק מעצמך בכל רחבי הממלכה..."

גם כשאנו מבינים, גם כשאנו יודעים, גם כשאנו בטוחים. **לא בהכרח אנו צודקים**
 כך יצר הרע עובד על האדם בעבירות וכל מיני פיתויים (העורך)

ביום שמחת תורה נכנס פעם אצל הרב מפוניב"ו - הגאון רבי **יוסף קרלין** שמתחילת שנת ה'תק"ל, אדם, שריד השואה כשלו עובר על גדולתו: "איכבה, רבי נוכל שאת" - מיר בכבי האומלל, אשר רוחו בסערה מאד. אולם **הרב אשר הבין ללבנו**, וזכר היטב את הכלל ש"אין אדם נתפס על צער", הרעיף עליו בחמלה דברי ניהומים. וכך אמר לו: "אם נחשוב על ההרואים שנעקרו על קידוש ה' - הלא הם כעת בהיכלות התנא הקדוש רבי עקיבא וחבריו, ואין כל בריה יכולה לעמוד במחיצתו, אשרי חלקם. רע ומר רק לנו, הנותרים, אשר שרדנו חיים מן התבערה. עלינו ראוי לבכות! על הקדושים בכלל אין מה לשמע **הרי טוב להם!**" בהזדמנות אחרת סיפר הרב מפוניב"ו מה ששמע מפי שרידים ניצולי השואה, כי בעת ש"ק האדמו"ר מבעלזא רבי אהרן רוקח זצ"ל נחלץ מגיא ההריגה בפולין, ועבר להונגריה, בשנת תש"ג, ונתבשר שם בשרת איוב, כי לא שרד בחיים אף אחד משבעת ילדיו, ומכל נכדיו, ניגש אליו אחד מוקני החסידים לנחמו, ובתוך דבריו בירך אותו כנהוג: "שלא ידע יותר משום צער". תפס הרבי בידו, ויקרא בחרדה: "כלום חשוד אני בעיניך, שהיה לי אף פעם צער? לא מיניה ולא מקצתי! **מימי לא היה לי שום צער!**"

ענוה היא כוחה של האמת.

פעם כן התבטא משהו, על שיעור הציציות של **הגרי"פ שינברג** זצ"ל. היה זה בעת שישב בדיון תורה שהיה בו בעל דין לא קל... וכאשר עשו **שם קנין סודר** פנה אליו ראש הישיבה לבעל הדין והגיש לו פניות של כמות ענקית של ציציותיו שלבש - ואמר לו כבוד ראש תראה שאתה עושה קנין סודר **במאה ציציות**... מפי הגרי"פ גנש שהשתתף בדיון לציודו של רה"י.

ומה גם שהיצר הרע היה בא לעזרתנו ומנמנם אותנו עוד שעה קלה. משום כך הינו מאחרים לתפילה. התהלכנו נבוכים וחושבים מה להגיד רבנו **חיים חזקיהו מדיני** זצ"ל? איזה שקר נבדה ולא נביא עלינו אשם? בלב הומה הגענו לבית הכנסת, בחרדה עלינו את המדרגות הרחבות ושפתותינו דובבות איזה "תירוץ". אך הינה עומד לקראתנו ומצפה במעלה המעקה **לקבל את פניו**. ובטרם פתחנו בדברי התנצלות הקדימנו ואמר: "לא כל כך אחרתם בני, עוד תוכלו לומר קדיש בציבור, מעמסה כבדה נגולה מעלינו, אורו העינים, הלב רהב ורחב, בנין התירוץ שבנינו בדרך הלכות, נפל התפורר, כי לו היה צורך בו **אין צורך ב"דבר שקר"**.

אין הוא רוגז עלינו אדרבא, עוד מצא לנו צד זכות ודברי נחמה, ובטוהר לב ובכוונה עמוקה התעטפנו בטלית, הדקנו את התפילין בורעונו ועמדנו בתפילה. ועדיין מצלצל באוזנינו הדרש הנחמד שהיה משמיענו במקרים שאלה. נאמר: "בבית אלוקים נהלך ברגש". מהו ב"רגש"? הרגש, ראשי תיבות "ברך, רוח, ג'שם, שלג". כלומר: בכל הזמנים ובכל המצבים חייב אדם להשכים לבית אלוקים, העיקר לבוא ברגש.

הילד: "המורה, אבא לימד אותי שעדיף לתת מאשר לקבל!" המורה: "יפה מאוד, במה איבד עובד?" הילד: "מתאגרף..."

באתר מהפעמים שזכיתי לחזור עם המשגיח **הגר"ש וולבה** זצ"ל משיחתו במוצאי שבת קדש בישיבת קול תורה, עמדת ליד המשגיח בהמתנה לרכב, והיה שם בחור מהישיבה שעמד ללוותו. לפתע פנה אליו המשגיח ז"ל ואמר לו: הרי זה ביטול תורה, **מדוע שתעמוד כאן סתם!**?

ענה לו אותו בחור, שרצונו לשמש אדם גדול ולכן נשאר כאן, וכי אמרו חז"ל גדולה שימושה יותר מלימודה. מיד אמר לו המשגיח כבוד ראש ורצינות רבה: צריך לשמש אדם גדול, ואיני אדם גדול...

בכל עניין שאדם חושב עליו הוא נדבק בו, ואם הוא חושב על הדין הוא נדבק בדין,

ואם הוא נוטח בחסד, שם יתיבק נשמתו והחסד יסובבנו

כל העלונים: hamaor.net

משולחן גבוה

דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב **ראובן אלבז שליט"א**

"אלה תולדת נח נח איש צדיק תמים היה בדרתיו את האלקים התהלך נח" (בראשית ו, ט-י).

פירש רש"י (ר"ה בדרותיו והוא על פי הגמרא שנהדרין קח ע"א, מחלוקת רבי יוחנן וריש לקיש): "יש מרבנותיו דורשים את נח לשבת, אם היה צדיק בדור המבול, כל שכן שהיה יותר צדיק אם היה בדורו של אברהם אבינו, כיון שהיה לו ממי ללמוד ללכת בדרך הטובה. ויש שדורשים אותו לגנאי, לפי דורו היה צדיק, ואילו היה בדורו של אברהם לא היה נחשב לכלום."

רבים מן המפרשים מתקשים, אם ישנה אפשרות לדרוש את נח לזכות, מדוע בכל זאת דרשו אותו לגנאי?

אלא, אחד מההסברים הוא שהדף שדחף את נח להיות צדיק זה בגלל שראה את קלקול הדור, אך זה לא נבע מחמת עינם הדבר שדבק בה' וקיום המצוות זהו הדבר הטוב ביותר והדרך הנכונה, ובתורה פתחים (דברים ל, יט).

נח חשש שאם לא יהיה ירא שמים, הוא עלול להיות מושחת כשאר אנשי דורו, ולכן יש שדורשים אותו לגנאי, לפי שעבודת ה' צריכה להיות מתוך רצון פנימי להיות דבוקים בו יתברך, לפי שכך ציוונו וזהו הדבר הטוב ביותר עבורנו. ולא עובדים את ה' בגלל שיש קלקול ברחוב וכדי לא להיות כמוהם.

כל מערכת חיו של עטרת ראשנו, מורנו ורבינו, מרן רבינו **עובדיה יוסף זצוק"ל** (שהשבע - ג' חשוון שלוש שנים להסתלקותו), הייתה ללמוד תורה וללמדה בעם ישראל בתורה שבכתב ובתורה שבעל פה, לצאת למרחקים ולזכות את הרבים, **פי אדם לעמל יולד** (איוב ה, ז), לעמל ר"ת ללמוד על מנת ללמוד, זוהי התכלית שלשמה נוצר האדם בעולם. וכדברי הנפש החיים בהקדמתו שהאדם לא לעצמו נברא, אלא רק להועיל לאחרים בכל אשר ימצא בכוחו לעשות. ואין תועלת יותר גדולה מאשר להועיל לחבירו ברוחניות וללמדו תורה ומצוות.

יהי רצון שנוכה ללכת **בדרכו** של מרן זצוק"ל ונרומם את כל בית ישראל לקראת גאולת ישראל השלימה, אמן.

שבת שלום ומבורך לכל בית ישראל

להתמיד ולא לעצור. להתאמץ ולא להתאש. כל אדם נשאל, אך שבע יפול צדיק - וקם.

שלא ירפו הכשלויות הקטנים, וגם לא הגדולים, את ידינו. תמיד אפשר להתחיל את הכל מחדש...

סיפר רבי **אלתר טוביה** זצ"ל, תלמיד ישיבת ראדן: זכרני מעשה שאירע בתקופת שנות תרפ"ו - תרפ"ט. העיר ראדן הייתה גועשת ורועשת. וכל כך למה? נודע כי **החפץ חיים** אמר שצריך לברוח מראדן...! על שום מה? נודע לו לחפץ חיים, כי האיש העובד בניקוי ארובות התנורים, דורש חצי זלוטי בעד ניקוי יחידה (מחיר מופרז) והרי זה שוד! גולגולת!

ואסור לדור במקום כזה. **לא הועילו הפצרותיהם** ותחנוניהם של אנשי העיר ואף גדולים וטובים מחוץ לעיר, כי ישנה את החלטתו זו. וכבר ידוע שהקדיש החפץ חיים סכום כסף נכבד לצורכי רבים, שכן, היתה לו פעם חנות בראדן וחשש שמא הונה פעם את מישוה, ורצה לצאת ידי חובתו כתקנת חז"ל "יעשה צרכי רבים"

רשימת תפוצה hamaor.net@gmail.com

כאשר נולד בנו הקטן, של הגאון רבי **מרדכי גיבפור** זצ"ל בשוב הרבנית הביתה לאחר הלידה, הגיעה לברכה חברה ותיקה. פאָרשׂר התבירה פנתה ללכת לדרך, **עברה דרך המטבח** וראתה שם את ראש הלישיבה בכבודו ובעצמו מטפל בהתפתח הפקבניק לתינוק. ואף מכין לו את מאכלו. ואז פאָרשׂר גימם הפנתה אכל לתינוק היתה פרוכה בטרחה מרבה פינדיע.

פנתה אליו וראתה: "סלח לי ראש הלישיבה, אצל הרי יש פאן פנות גדולות בבית שיכולות להתעסק בהקנת האכל לתינוק, ומדוע ראש הלישיבה צריך לעמוד ולעשות זאת?" השיב לה הרב גיבפור פשוטו כמש: "אשתי ילדה פעת תינוק, ואני רוצה לעוד לה..."

ילד אחד בכה ברחוב ניגש אליו אדם ושאל אותו מה קרה. ענה הילד: אבא שלי בכה לעצמו על האצבע בפטיש.

שאל הזר: אז למה אתה בוכה, זה דווקא נשמע נורא מצחיק? כן, גם אני צחקתי בהתחלה. השיב הילד

לעילוי נשמת: נסים בן רימה, שרה בת חורשיד, דינה בת רוב, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לוי, יחיא בן לוליה, פנחס חיים אוחנה בן חנינה, נעמה בת עזריה, שולמית חיה בת אסתר, עידה מזל בת יעקב, מלכה בת שרה. פנחס בן פנחס, יגאל בן מלכה, דוד ומרים אלבז, הרב אלעזר בן שמחה, יעקב בן אורית, יחזקאל בן שמחה, דדה בת אסתר בוגנים, יעקב בן טל, רפאל בן קלרה, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אלברט בן ורחל אלעזר בן רינה, אפרים אליהו בן מרים, שלום בן אורה מורי הרב יורם אברגיל, הרב יהודה יאיר, שמעון בן רינה, ישראל בן שמחה סג, אוסיאנה בת גוריה חלפון, שמואל בן רבקה זכאי

לעילוי נשמת: נסים בן רימה, שרה בת חורשיד, דינה בת רוב, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לוי, יחיא בן לוליה, פנחס חיים אוחנה בן חנינה, נעמה בת עזריה, שולמית חיה בת אסתר, עידה מזל בת יעקב, מלכה בת שרה. פנחס בן פנחס, יגאל בן מלכה, דוד ומרים אלבז, הרב אלעזר בן שמחה, יעקב בן אורית, יחזקאל בן שמחה, דדה בת אסתר בוגנים, יעקב בן טל, רפאל בן קלרה, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אלברט בן ורחל אלעזר בן רינה, אפרים אליהו בן מרים, שלום בן אורה מורי הרב יורם אברגיל, הרב יהודה יאיר, שמעון בן רינה, ישראל בן שמחה סג, אוסיאנה בת גוריה חלפון, שמואל בן רבקה זכאי

"אני הנפאי שלה" הגאון רבי **חיים ברים** זצ"ל, הפליא תמיד את צדקותה וכתן תפלותיה של הרבנית. פכידוע היו מריצים אליו 'קוויטלאד' רבים והרבה פקשות לתפלה ולברכה. והנה אומר: "הרבנית נהיתה ידועה, שולחנים לה 'קוויטלאד' מפל העולם, ואני הנפאי שלה..." פאָרשׂר התקשרו אליו אנשים לבקשו להתפלל עבור ענין פלוני, והיו אז אנשים בבית, היה מסביר להם: "צדקנית גדולה היא הרבנית, אנשים רבים מתקשרים להזכיר שמם אצלה, ואני עונה לטלפונים ומעביר אליה את הבקשות". ובהגיע אנשים אל ביתו למטרה זו, אמר להם: "אכן, מיד אעביר אל הרבנית את הבקשה". וילאחד מבני המשפחה אמר פעם: "מדוע פקשתה צריכה לעבר דרךך?"

פנה הישרות אל הרבנית. וכך פאָרשׂר ישב שבעה על הרבנית, ופקדו את ביתו אלפי יהודים ובראשם גדולי ישראל, תלמידי תנאים וצדקנים רבים וכו', הצליח רבי חיים לשכנע את סוכביו במה שהיה משכנע בעצמו, שכל הזקן והגדלה הצעשה פנה, הכל לכבודה של הרבנית, לגלג מעלתה ויקר ערכה. הפל פוכותהפצרות לרומם את רוחה של הרבנית. הקניק לה הרגשה תמידית שכל אשר לו - הימנה ובכוחה. לעתים הפקיד פידיה את נהול לוח זמני סדרי שעוריו, **וכאשר היו באים לבקשו** שישיא דברים וימסר שעורי תורה, שלח לפעמים את הבקשה אל הרבנית, באמרו שלוח הזמנים שלח נתון פידיה, ולא יוכל לעשות מאומה ללא רשותה. הכל למען הרבנית כמו כן היה משתל בתקופה שבה הייתה רתוקה לבית, לקבע את כל שעוריו בתוככי ביתו, ואכן היו מגיעים אל הבית עשרות תלמידים ושומעי לקחה, עד שהפך המקום למעין בית מדרש, כדי שהרבנית לא תשקה לבדה, ותהיה לה קורת רוח מלמוד התורה בביתה.